

Anvisning för akut åtgärd vid suicid, suicidförsök, självskadebeteende och uttalade suicidtankar

Dokumenttyp ¹ Anvisning	Dokumentet gäller för ² Legitimerad personal, omsorgspersonal, chefer	Giltighetstid ³ tillsvidare
Revideringsansvarig ⁴ MAS Anja Sönnerstedt Arvidson	Revideringsintervall ⁵ Vid behov	Reviderad datum ⁶ 190221
Dokumentansvarig (funktion) ⁷ MAS	Uppföljningsansvarig ⁸ och tidplan ⁹ (se punkt 5) MAS	

1. Syfte

Syftet med denna anvisning är att tydliggöra ansvar och åtgärder vid självskadebeteende, uttalade suicidtankar, misstänkt suicid och vid suicidförsök hos vårdtagare inskrivna i Hemsjukvården egen regi samt för vårdtagare med privat utförare eller vårdtagare som vistas på daglig verksamhet av privata utförare. Lokala rutiner kan förekomma ute i verksamheterna. Denna anvisning gäller övergripande för all personal i egen regi och för privata utförare som vägledning för ansvarsfördelning, bedömning och åtgärder.

2. Koppling till lagstiftning och andra styrdokument

Socialtjänstlagen 2001:453

Hälsa- och sjukvårdslagen 2017:30

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade 1993:387

Vård av självmordsnära patienter, kunskapsöversikt Socialstyrelsen

Regional överenskommelse, psykisk ohälsa, SKL 2017

3. Anvisning

3.1 Ansvar och åtgärder vid självskadebeteende, uttalade tankar om suicid eller vid suicidförsök

Sjuksköterska

- Prioritera alltid händelsen som akut
- Besök patienten, besök kan bli aktuellt i hemmet eller på patientens arbete eller daglig verksamhet. Gör en bedömning av patienten och situationen.
- Bedöm behov av sjukhusvård, vak och tillsyn – tag hjälp av läkare, samverka med biståndshandläggare/socialsekreterare och enhetschef SoL/LSS
- Informera ansvarig läkare om självskadan och dess allvarlighetsgrad
- Ta alltid omgående kontakt med läkare, efter bedömning oavsett tidpunkt
- Stötta omsorgspersonal
- Se om handlingsplan finns i journal för patient? exempelvis om kontakt ska tas med PIVA, VPM, anhöriga, eller med läkare på Vårdcentral vardag dagtid.
- Kontakta anhöriga om inte läkaren utför detta
- Upprätta ett hälsoärende/riskbedömning
- Dokumentation
- Ta ställning till om SIP ska erbjudas den enskilde
- Vid ett suicidförsök ska man alltid göra en uppföljning av patientens psykiska tillstånd samt göra en riskbedömning med handlingsplan/åtgärdsplan.
- Kontakt med MAS
- Avvikelse rapport

Omsorgspersonal

- Vid misstanke om självmordsförsök ta omgående kontakt med områdesansvarig sjuksköterska eller tjänstgörande sjuksköterska i kommunen, kväll- och nattetid.
- Vid uttalade tankar om suicid, kontakta områdesansvarig sjuksköterska eller tjänstgörande sjuksköterska i kommunen, kväll- och nattetid.
- Stanna hos patienten tills sjuksköterska kommer
- Att utföra ordinerade insatser som sjuksköterska ordinerar
- Om akut behov finns så ring ambulans 112
- Avvikelse rapport

Enhetschef

- Stöd till medarbetare utifrån arbetsgivaransvar
- Samverka med myndighet, hälso- och sjukvårdspersonal och andra berörda
- Fördela personal och ansvara för att eventuella extra insatta tillsyner blir genomförda, efter beslut och bedömning av sjuksköterska
- Kontrollera att avvikelse är upprättad och att kontakt med MAS är tagen

MAS

- Utredning och anmälan enligt Lex Maria

3.2 Ansvar och åtgärder vid suicid/misstänkt suicid

Sjuksköterska

- Gör alltid hembesök
- Kontakta alltid läkare, läkare ansvarar för poliskontakt
- Inga åtgärder kring patienten innan läkare är på plats
- Kontakt med anhöriga ska tas av läkare och /eller polis
- Vanligtvis så ska patienten undersökas rättsmedicinskt och obduceras
- Kontakt med MAS
- Avvikelse rapport

Omsorgspersonal

- Ta omgående kontakt med områdesansvarigsjuksköterska eller tjänstgörande sjuksköterska i kommunen, kväll- och nattetid.
- Rör ingenting kring patienten innan läkare och polis varit på plats.
- Avvikelse rapport

Enhetschef

- Stöd till medarbetare utifrån arbetsgivaransvar
- Kontrollera att avvikelse rapport är upprättad och att kontakt med MAS är tagen

MAS

- Utredning och ställningstagande till anmälan enligt Lex Maria

3.3 Ansvar och uppföljning

- Enhetschefer inom samtliga verksamheter som berörs ska se till att personal inom enheten känner till och arbetar efter anvisningen.
- Medicinskt ansvarig sjuksköterska ansvarar för att uppdatera anvisningen vid behov.

När ska självmord anmälas till IVO

- Självmord ska anmälas som allvarlig vårdskada (Lex Maria) om självmordet kan ha orsakats av fel/brist i vården. SOSFS 2005:28 Lex Maria
- Självmordsförsök och självmord utreds internt i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vårdgivares systematiska patientsäkerhetsarbete HSLF-FS 2017:40 och anmälas om fel och brister i vården kan ha orsakat självmordet i enlighet med Inspektionen för vård och omsorgs föreskrifter om anmälan av händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada (Lex Maria) HSLF-FS 2017: 41.